

Sygn. akt I ACa 512/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Gawinek
Sędziowie:	SA Edyta Buczkowska-Żuk (spr.) SA Maria Iwankiewicz
Protokolant:	sekr.sądowy Magdalena Goltsche

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2012 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa D. G.

przeciwko A. W. (1)

o odszkodowanie

na skutek apelacji powódki

od wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 16 maja 2012 r., sygn. akt I C 164/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie drugim w ten sposób, że zasądza od pozwanego A. W. (1) na rzecz powódki D. G. dalszą kwotę 17.000 (siedemnaście tysięcy) złotych, a powództwo w pozostałej części oddala,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA E. Buczkowska-Żuk SSA M. Gawinek SSA M. Iwankiewicz

Sygn. akt I ACa 512/12

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 23 marca 2010r. skierowanym do sprawy o sygn. akt I C 2813/09 przeciwko A. W. (1) powódka D. G. wniosła o:

1. Przywrócenie powódce posiadania lokalu przy ulicy (...) w P. poprzez wydanie jej kluczy, umożliwienie dostępu do lokalu i zamieszkania w nim,

2. Przywrócenie wskazanego mieszkania do stanu poprzedniego poprzez wstawienie drzwi i okien,
3. Nakazanie zaniechania dalszych naruszeń posiadania przedmiotowego lokalu przez pozwanego i osoby działające w jego imieniu,
4. Zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za cierpienia psychiczne spowodowane bezprawnym działaniem pozwanego,
5. Zasądzenie na rzecz powódki od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zarządzeniem Przewodniczącego I Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w/w pozew w zakresie punktu 4 wyłączono do odrębnego rozpoznania i zarejestrowano pod sygn. akt 1349/10. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2011r., sygn. akt 1349/10 stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie jako rzeczowo właściwemu z uwagi na wartość przedmiotu sporu.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, I Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 17 czerwca 2011r., sygn. akt I C 473/11 uznał się niewłaściwym rzeczowo i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie.

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie sprawę zarejestrował pod sygn. akt I C 1889/11 i postanowieniem z dnia 13 stycznia 2012r. stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie, I Wydział Cywilny jako rzeczowo właściwemu z uwagi na wartość przedmiotu sporu.

Pismem z dnia 29 marca 2011r. powódka D. G. działając samodzielnie wskazała, iż modyfikuje swoje żądanie w ten sposób, że wnosi o zapłatę kwoty 5.000.000 zł tytułem zadośćuczynienia argumentując, że ucierpiały jej dzieci.

Wyrokiem zaocznym z dnia 16 maja 2012 r., Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział I Cywilny w punkcie I zasądził od pozwanego A. W. (1) na rzecz powódki D. G. kwotę 3.000 zł, w punkcie II oddalił powództwo w pozostałej części, w punkcie III nakazał pobrać od pozwanego A. W. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 1.000 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, w punkcie IV przyznał pełnomocnikowi powódki z urzędu radcy prawnemu K. B. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 2.952 zł, w tym podatek VAT tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, w punkcie V nadał wyrokowi w punkcie I i III rygor natychmiastowej wykonalności.

Orzeczenie powyższe zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Powódka D. G. wraz z rodziną, w tym z małoletnią córką N. i synem E. N. zajmowali lokal mieszkalny przy ulicy (...) w P.. Z biegiem czasu powódka wraz z rodziną zaczęli zalegać z opłatami za zajmowany lokal mieszkalny przy ulicy (...) w P..

Postanowieniem z dnia 3 czerwca 2009r. Sąd Rejonowy Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, w sprawie o sygn. akt IX Co 233/09 o egzekucję prowadzoną przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie P. M. z prawa rzeczowego ograniczonego w postaci spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w P. przy ulicy (...), znajdującego się w zasobach spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. przy udziale wierzyciela w/w Spółdzielni Mieszkaniowej i dłużników D. N. i M. N. oraz nabywców małżonków A. i A. W. (2), przysądził własność w/w ograniczonego prawa rzeczowego na rzecz małżonków A. i A. W. (2) do ich majątku wspólnego małżeńskiego za cenę 163.202,67 zł uiszczoną przez nabywców w całości w gotówce.

Na przełomie listopada i grudnia 2009r. do mieszkania przy ulicy (...) w P. zajmowanego przez powódkę D. G. i jej rodzinę zgłosili się mężczyźni informując mieszkańców, że lokal został kupiony na licytacji. Mężczyźni przychodzili

wielokrotnie i przy każdej wizycie kazali wyprowadzić się powódce i jej rodzinie, grozili, że ich wyrzucą, mówili, że mogą zrobić co chcą bo kupili to mieszkanie. Za każdym razem demontowali coś w mieszkaniu. Ponadto pokazali powódce i jej matce S. K. zdewastowane inne mniejsze mieszkanie twierdząc, że to samo mogą zrobić w ich mieszkaniu. Mężczyźni najpierw wymontowali drzwi zewnętrzne, potem wewnętrzne (15-16 grudnia 2009r.) i okna (17 grudnia 2009r.). Wówczas w mieszkaniu panowała taka sama temperatura i warunki atmosferyczne jak na zewnątrz, było zimno. Mężczyźni powyrywali również krany w łazience.

D. G. w trakcie tych wizyt zdołała wylegitymować mężczyzn o nazwisku Z. i W.. Mężczyzna o nazwisku W. pojawił się tylko raz podczas trzeciej wizyty, a mężczyzna o nazwisku Z. powoływał się na stopień pokrewieństwa z W. (brat) i pełnomocnictwo od niego uzyskane. W trakcie usuwania okien w dniu 17 grudnia 2009r. obecni byli pracownicy Telewizji (...) zawiadomieni przez D. G. o sposobie prowadzenia przeciwko niej eksmisji. Całe zajście zostało sfilmowane. W stosunku do pracowników Telewizji mężczyźni twierdzili, iż działają w imieniu i na zlecenie właściciela A. W. (1), który w dniu 17 grudnia 2009r. nie był obecny. Na skutek wymontowania okien i panujących na zewnątrz warunków atmosferycznych mieszkanie przy ulicy (...) w P. nie nadawało się do dalszego zamieszkiwania. D. G. wraz z małoletnią córką N. i jej matką spakowały się i wyprowadziły do swojego przyjaciela w P. przy ulicy (...), gdzie zamieszkują do dnia dzisiejszego.

Na przełomie listopada i grudnia 2009r. powódka zwróciła się do Burmistrza Gminy P. o przydział lokalu socjalnego, gdzie w odpowiedzi wskazano, iż została umieszczona na liście oczekujących, jednakże czas oczekiwania wynosi 12 lat.

W pozwie z dnia 29 listopada 2009r. skierowanym przeciwko A. D. G. wniosła o ochronę dóbr osobistych i naruszonego posiadania mieszkania w P. przy ulicy (...). Wyrokiem zaocznym z dnia 13 lipca 2010r. Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie przywrócił powódce posiadanie lokalu mieszkalnego położonego w P. przy ulicy (...) przez nakazanie pozwanemu wydanie kluczy do tego lokalu nadając wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Pełnomocnictwem z dnia 18 grudnia 2009r., Rep. A nr (...) małżonkowie A. i A. W. (1) pozostający w ustroju wspólności majątkowej upoważnili R. Z. względem spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) w P. ul. (...), m.in. do zarządu i administrowania w/w nieruchomością i prawami oraz wymeldowywania osób z w/w lokalu oraz reprezentowania ich we wszystkich sprawach majątkowych i niemajątkowych przed wszelkimi osobami prawnymi i fizycznymi, a ponadto do składania wszelkich koniecznych podpisów, pism i wniosków, oświadczeń oraz dokonywania wszelkich czynności z zakresem niniejszego pełnomocnictwa związanych.

A. i A. W. (2) w pozwie z dnia 1 marca 2010r. skierowanym przeciwko D. G., N. G., E. Ł. i S. K. wytoczyli powództwo o eksmisję. Wyrokiem częściowo zaocznym z dnia 12 maja 2011r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, sygn. akt I C 367/10 w p-cie I nakazał w/w pozwanym opróżnienie lokalu mieszkalnego położonego w P. przy ulicy (...) i wydanie go powodom A. W. (2) i A. W. (1) w stanie wolnym, w p-cie II ustalił, iż pozwanym S. K., E. N. i N. G. przysługuje prawo do lokalu socjalnego, w p-cie III wstrzymał opróżnienie lokalu mieszkalnego do czasu zawarcia z pozwanymi jak w p-cie II przez Gminę P. umowy najmu lokalu socjalnego, w p-cie IV nie orzekł o prawie do lokalu socjalnego dla D. G., w p-cie V orzekł o kosztach, w p-cie VI o orzeczeniu wyrokiem zaocznym w stosunku do S. K..

Wyrokiem z dnia 13 grudnia 2010r. Sąd Okręgowy w Szczecinie, II Wydział Odwoławczy w sprawie o sygn. akt II Ca 1293/10 w rozpoznaniu apelacji od wyroku z dnia 14 lipca 2010r. Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, sygn. akt I C 346/10 z pozwu D. G. przeciwko Gminie P. o ustalenie – zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że ustalił, iż D. G. przysługuje uprawnienie do lokalu socjalnego.

Rozważając podstawę prawną powództwa Sąd Okręgowy wskazał na treść art. 24 § 1 kc, 23 kc i 448 kc oraz odwołał się do poglądów wyrażonych w orzecznictwie Sądu Najwyższego i w doktrynie, które wskazują, że naruszenie dóbr osobistych może powodować ujemne skutki w każdej dziedzinie życia pokrzywdzonego. Sąd Okręgowy wskazał, że życie rodzinne, prawo do spokojnego i godnego zamieszkania (mir domowy) stanowią dobra osobiste człowieka, do których to naruszenia doszło w przedmiotowej sprawie. W dalszej części uzasadnienia sąd meriti odwołał się

do przepisów Konstytucji i Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w R. 4 listopada 1950r. oraz do protokołów ją zmieniających. Przy ocenie zasadności żądania powódki Sąd Okręgowy ocenił emocje towarzyszące powódce podczas działań podejmowanych przez pozwanego i jego pełnomocników, charakter i okoliczności w jakich podejmowane były te działania, okres czasu w jakim były one podejmowane. Biorąc pod uwagę wskazane wyżej względy Sąd Okręgowy uznał za zasadne przyznanie na rzecz powódki kwoty 3.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Przy miarkowaniu wysokości Sąd nie uwzględnił argumentu powódki, że ucierpiały jej dzieci. Sąd wskazał również, że powódka i tak musiałaby się w przyszłości wyprowadzić z przedmiotowego lokalu, że miała gdzie pójść oraz, że wezwanie pracowników telewizji nastąpiło z inicjatywy powódki. Ze wskazanych wyżej względów Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Z powyższym wyrokiem nie zgodziła się powódka, która w wywiedzionej apelacji, zaskarżyła wyrok w części oddalającej powództwo w zakresie kwoty 17.000 zł.

Skarżąca zarzuciła wyrokowi naruszenie prawa materialnego poprzez ustalenie wysokości zadośćuczynienia w kwocie zbyt niskiej, nieadekwatnej w stosunku do doznanych przez powódkę krzywd związanych z naruszeniem jej dóbr osobistych.

Podnosząc powyższy zarzut powódka wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonym zakresie i zasądzenie na jej rzecz kwoty 20.000 zł oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego za postępowanie odwoławcze według norm przepisanych

W uzasadnieniu apelująca podniosła, iż nie sposób zgodzić się z wysokością przyznanej przez Sąd kwoty biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności przedmiotowej sprawy. Powódka wskazała, że zmuszona jest w dalszym ciągu mieszkać wraz z córką i matką w mieszkaniu socjalnym jej byłego konkubenta, składającym się z jednego pokoju z kuchnią mimo, iż ma prawo zajmować lokal przy ulicy (...) w P. do czasu otrzymania lokalu socjalnego od Gminy P.. Zdaniem powódki to, że dotkliwość naruszenia jej dóbr osobistych nie miała charakteru publicznego, piętnującego ją w oczach innych osób nie powinno mieć żadnego znaczenia albowiem w przedmiotowej sprawie chodziło o naruszenie nietykalności mieszkania, prawa do prywatności i godności, a nie o takie dobra osobiste jak cześć, nazwisko, wizerunek. Powódka wskazała, że jest osobą chorą, nieporadną życiowo i działania podejmowane przez pozwanego silniej odbiły się negatywnie na jej psychice niż by to dotyczyło zdrowej, radzącej sobie w życiu kobiety. Nadto powódka wskazała, że działania podejmowane przez pozwanego tym bardziej odczuła psychicznie ze względu na okoliczność, że podejmowane były one w obecności jej 4-letniej córki N., a powódka czuła się bezradna w tej sytuacji nie mogąc zapewnić dziecku poczucia bezpieczeństwa i domu.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na apelację.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki okazała się zasadna.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny i dokonał jego trafnej oceny prawnej. Sąd Apelacyjny ustalenia faktyczne wynikające z prawidłowo ocenionego materiału dowodowego przyjmuje za własne oraz podziela rozważania prawne zwarte w pisemnym uzasadnieniu spełniającym wymogi z art. 328 § 2 kpc. Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia niedostatecznie wycenił całokształt cierpień psychicznych jakich doznała powódka w wyniku działań podejmowanych przez pozwanego A. W. (1) i osób działających za jego przyzwoleniem.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego, że w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia miru domowego, życia rodzinnego, prawa do prywatności i godności, które to prawa podlegają ochronie w ramach pojęcia dóbr osobistych z art. 23 kc. Należy zgodzić się również ze stwierdzeniem, iż naruszenie to przez pozwanego było bezprawne i niczym nieusprawiedliwione. Pozwany działał co prawda jako właściciel jednakże należy pamiętać, że prawo własności nie upoważnia do działania niezgodnego ze społeczno gospodarczym przeznaczeniem prawa własności (art. 140 kc). W przedmiotowej sprawie było bezsporne, że pozwany wraz z małżonką kupił przedmiotowy

lokal na licytacji komorniczej w czerwcu 2009r. Decydując się na zakup przedmiotowego lokalu miał świadomość, że lokal był zadłużony oraz że zameldowanych było w nim kilka osób, w tym powódka. Pozwany musiał zatem mieć świadomość konsekwencji podejmowanych przez siebie decyzji. Ponadto jeżeli pozwanemu zależało na opuszczeniu przez powódkę i jej rodzinę lokalu mieszkalnego nr (...) przy ulicy (...) w P. to w pierwszej kolejności powinien wystąpić z powództwem o nakazanie opróżnienia spornego lokalu przez powódkę i jej rodzinę, a nie samodzielnie podejmować działania mające na celu zmuszenie powódki i jej rodziny do opuszczenia spornego lokalu. Ze stosownym pozwem o eksmisję D. G., N. G., E. Ł. i S. K. pozwany wraz z żoną wystąpił dopiero 1 marca 2010r. podczas gdy działania mające na celu opuszczenie lokalu mieszkalnego przez powódkę i jej rodzinę podejmowane były na przełomie listopada i grudnia 2009r. Działania podejmowane przez pozwanego niewątpliwie doprowadziły do naruszenia dóbr osobistych powódki co z oczywistych względów nie było kwestionowane w apelacji. W sytuacji naruszenia dóbr osobistych sąd może przyznać osobie, której dobra osobiste zostały naruszone zadośćuczynienie pieniężne.

Zgodnie z artykułem 448 kc w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Przy ocenie odpowiedniej wysokości sumy zadośćuczynienia należy ocenić wszystkie okoliczności sprawy, które mogą mieć w danym przypadku znaczenie. Oceny tej należy dokonywać indywidualnie w związku z konkretną osobą pokrzywdzonego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2009r., III CSK 62/098, LEX nr 738354).

Powódka jest osobą chorą, nieporadną życiowo, która w momencie podejmowania działań przez pozwanego na przełomie listopada i grudnia 2009r. mieszkała wraz z matką S. K. i dziećmi w przedmiotowym lokalu mieszkalnym. W wyniku działań podejmowanych przez pozwanego powódka niewątpliwie odczuwała bardzo silne emocje, tj. strach, zdenerwowanie, obawę o jedność rodziny, obawę gdzie będzie mieszkać. Emocje te były tym silniejsze, że podczas działań podejmowanych przez pozwanego obecna była 4-letnia córka powódki co powodowało, że powódka czuła się tym bardziej bezradna i narastało w niej poczucie krzywdy z uwagi na to, że jako matka nie była w stanie zapewnić córce spokojnego i bezpiecznego domu. Działania podejmowane przez pozwanego były tym bardziej dotkliwe, że trwały w okresie około dwóch miesięcy, w trakcie których powódce zostało złożonych kilka wizyt przez pozwanego i osoby działające w jego imieniu. W trakcie tych wizyt z lokalu mieszkalnego zajmowanego przez powódkę były stopniowo wymontowywane drzwi zewnętrzne, drzwi wewnętrzne oraz okna w dniu 17 grudnia 2009r., a także zostały powyrywane krany w łazience. W wyniku tych działań w mieszkaniu panowała taka sama temperatura jak na zewnątrz, było zimno. Wskazane wyżej działania powodowały, że w powódce narastała obawa przed kolejnymi wizytami pozwanego, żyła ona we wskazanym okresie czasu w ciągłym lęku o to co nastąpi w kolejnych dniach, gdzie się podzieje z rodziną i gdzie będzie mieszkać. Obawy te były tym bardziej dotkliwe dla powódki, że działania podejmowane przez pozwanego były w okresie listopada i grudnia, a więc w czasie kiedy panują niesprzyjające warunki atmosferyczne na zewnątrz i jest niska temperatura. Ponadto podczas wizyt mężczyźni grozili powódce, że ją wyrzucą z lokalu mieszkalnego i mówili, że mogą robić co chcą bo kupili to mieszkanie. Działania takie niewątpliwie pogłębiały poczucie bezradności powódki, której jako kobiecie ciężko było przeciwstawić się działaniom podejmowanym przez mężczyzn, którzy za każdym razem demolowali zajmowane przez nią mieszkanie. W poczuciu bezradności powódka została zmuszona do opuszczenia przedmiotowego lokalu mieszkalnego wraz z rodziną i zamieszkania u znajomego, który posiada jednopokojowe mieszkanie wraz z kuchnią. We wskazanym wyżej mieszkaniu powódka przebywa do chwili obecnej albowiem nie ma innej możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych swoich i swojej rodziny.

Biorąc pod uwagę wskazane wyżej okoliczności należało zgodzić się z twierdzeniem powódki, że zasądzona przez Sąd I instancji kwota 3.000 zł tytułem zadośćuczynienia nie była odpowiednią sumą pieniężną do doznanej przez nią krzywdy w wyniku bezprawnych działań podejmowanych przez pozwanego. Nie ma znaczenia dla oceny wysokości zadośćuczynienia okoliczność, że powódka wraz z rodziną i tak musiałaby się wyprowadzić z zajmowanego przez nią lokalu mieszkalnego albowiem w momencie podejmowania działań przez pozwanego miała ona pełne prawo do przebywania we wskazanym lokalu mieszkalnym, a działania podejmowane przez pozwanego były bezprawne. Warto również podkreślić, że prawo to przysługiwało również powódce i jej rodzinie także po wniesieniu przez pozwanego

i jego żonę pozwu o nakazanie opuszczenia lokalu mieszkalnego, albowiem wyrokiem z dnia 12 maja 2011r. Sąd Rejonowy Szczecin Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, w sprawie o sygn. akt I C 367/10 ustalił, że S. K., E. N. i N. G. przysługuje uprawnienie do lokalu socjalnego i do czasu zawarcia przez Gminę P. z w/w osobami umowy najmu lokalu socjalnego wstrzymał opróżnienie tego lokalu. Natomiast wyrokiem z dnia 13 grudnia 2010r. Sąd Okręgowy w Szczecinie, w sprawie o sygn. akt II Ca 1293/10 po rozpoznaniu apelacji od wyroku z dnia 14 lipca 2010r. Sądu Rejonowego Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, sygn. akt I C 346/10 z pozwu D. G. przeciwko Gminie P. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, iż ustalił, że powódce przysługuje uprawnienie do lokalu socjalnego.

Kierując się wskazanymi wyżej argumentami Sąd uznał po dokonaniu oceny całokształtu okoliczności sprawy i doznanej przez powódkę krzywdy, że kwotą odpowiednią tytułem zadośćuczynienia będzie 20.000 zł i w tym celu zmienił zaskarżony wyrok w punkcie drugim w ten sposób, że zasądził od pozwanego A. W. (1) na rzecz powódki D. G. dalszą kwotę 17.000 zł, a powództwo w pozostałej części oddalił. Podstawę rozstrzygnięcia stanowił przepis art. 386 § 1 k.p.c.

Tak ustalona wysokość zadośćuczynienia zdaniem Sądu będzie adekwatna do krzywdy doznanej przez powódkę i będzie stanowiła odpowiedni ekwiwalent dla utraconych przez powódkę dóbr, a z drugiej strony nie doprowadzi do jej wzbogacenia.

Zgodnie z regułą odpowiedzialności stron za wynik procesu w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c., pozwany powinien zwrócić stronie przeciwnej koszty postępowania za II instancję. Powódka była zwolniona od ponoszenia kosztów sądowych w całości oraz była reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu będącego radcą prawnym, a zatem pozwany powinien zwrócić jej jedynie koszty zastępstwa procesowego, które zgodnie z § 6 pkt 5 w zw. z § 12 pkt 2 rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002r., Nr 163 poz. 1349 ze zm.), wynoszą w przedmiotowej sprawie 1.800 zł, o czym orzeczono w punkcie 2 wyroku.

E. Buczkowska-Żuk M. Gawinek M. Iwankiewicz